

Ročná správa o riešení projektu APVV-0797-12 „Slovenská kinematografia po roku 1989“ za rok 2015

Výstupy a prínosy projektu

V roku 2015 riešitelia projektu publikovali **2 vedecké monografie a 13 vedeckých štúdií v recenzovaných vedeckých publikáciách (časopisoch a zborníkoch)**, z toho jednu v karentovanom časopise, jednu v zahraničnom vedeckom časopise a jednu v domácom recenzovanom zborníku.

Riešiteľský tím tak opätovne prekročil počty plánovaných vedeckých publikácií.

Okrem toho sme uverejnili aj väčší počet odborných článkov, zorganizovali sme úspešnú medzinárodnú konferenciu ***Screen Industries in East-Central-Europe: Transformation Processes and New Screen Media Technologies*** a niekoľko podujatí popularizačného charakteru (najmä individuálne prednášky, diskusie a rozhovory, poskytnuté o projekte v médiách). Kompletný zoznam k dispozícii v Prílohe č. 1.

Postup prác pri riešení projektu

V roku 2015 sa riešitelia projektu rovnomerne sústredili na skúmanie spôsobov podpory slovenskej kinematografie v celoeurópskom kontexte, na hodnotenie estetických kvalít, žánrových a topických tendencií, ako aj a problematiku reprezentácie „iných“ a autenticity v súčasnom audiovizuálnom umení. V novembri 2015 sme zorganizovali úspešnú medzinárodnú vedeckú konferenciu „Screen Industries in East-Central-Europe: Transformation Processes and New Screen Media Technologies“. Časť vedeckých štúdií vyšla v rámci recenzovanej kolektívnej monografie *Nový slovenský film*, ktorá komplexne zosumarizovala domácu kinematografiu v období 2012-2015, ďalšia časť v rámci tematických blokov recenzovaných časopisov (Slovenské divadlo 3/2015 a Kino-Ikon 2/2015). V rámci zviditeľňovania projektu sme čiastkové výstupy prezentovali aj na medzinárodnej vedeckej konferencii, ktorú sme organizovali v rámci projektu, pričom v osobitnej panelovej diskusii J. Dudková prezentovala na tomto medzinárodnom fóre aj projekt APVV-0797-12 ako taký.

Rozbor výsledkov riešenia

Za najvýznamnejšie výsledky riešenia projektu považujeme:

- Kolektívnu monografiu ***Nový slovenský film. Produkčné, estetické, distribučné a kritické východiská*** editoriek K. Mišíkovej a M. Ferenčuhovej. Monografia dosiaľ najsystematickejším spôsobom spracúva zmeny žánrového a hodnotového smerovania v hranom, dokumentárnom, animovanom i študentskom filme, ale tiež v distribúcii a filmovej reflexii a kritike. Tieto zmeny zároveň prepája so zmenami systémového zabezpečenia kinematografie, pričom jednotlivé štúdie poukazujú na prípady priameho ovplyvňovania estetiky a žánrovej štruktúry premenlivými dramaturgickými ašpiráciami Audiovizuálneho fondu (napr. štúdia K. Mišíkovej), ďalšie zas väčší dôraz kladú na ideologické mechanizmy a latentný exotizmus v slovenskej kinematografii a jej postoji k „iným“ (štúdia M. Ferenčuhovej).

[\(MIŠÍKOVÁ, Katarína - FERENČUHOVÁ, Mária \(Eds.\) *Nový slovenský film. Produkčné, estetické, distribučné a kritické východiská*. Bratislava : Vysoká škola múzických umení 2015. ISBN 978-80-89439-89-8\).](#)
- Rozsiahlu monografiu Martina Palúcha ***Autorský dokumentárny film na Slovensku po roku 1989***. Monografia sa venuje teoretickým a estetickým východiskám autorského dokumentárneho filmu na Slovensku v sledovanom období. Okrem analýzy vývojových tendencií dokumentárneho filmu obsahuje najmä teoretickú reflexiu konkrétnych diel a prináša analýzu spoločných menovateľov, ktoré spolupôsobili na pragmatické a rétorické funkcie autorskej dokumentárnej tvorby. Približuje ich z hľadiska individuálnych poetík a estetických východísk autorov so zreteľom na produkčné a distribučné nároky, ktoré sa u nás menili aj v nadväznosti na zmenené politické a kultúrno-spoločenské podmienky, odvíjajúce sa od politickej zmeny v roku 1989.

[\(PALÚCH, Martin. *Autorský dokumentárny film na Slovensku po roku 1989*. Bratislava : Vlna, ÚDFV SAV, 2015. ISBN 978-80-89550-24-1\).](#)
- Zorganizovanie úspešnej medzinárodnej vedeckej konferencie ***Screen Industries in East-Central-Europe: Transformation Processes and New Screen Media Technologies***. Konferenciu zorganizovali riešitelia APVV-0797-12 v spolupráci s českými partnermi (Česká spoločnosť pro filmová studia a FF MU v Brne). Medzi prednášajúcimi boli okrem riešiteľov projektu napr. Marsha Siefert (VB), Valérie Pozner (FR), Marcin Adamczak (PL), Petr Szczepanik (CZ), Constantin Parvulescu (RU), Oksana Bulgakowa (D), a pozvané prednášky predniesli Mikołaj Kunicki z University of Oxford (VB) a Chuck Tryon z Fayetteville State University (USA). V hlavnom programe mala konferencia až 75% medzinárodnú účasť (odborníkov z krajín mimo SR a ČR). Zúčastnilo sa jej aj okolo 150 divákov – prevažne študentov, filmových profesionálov a akademikov zo Slovenska a Českej republiky. Významným spôsobom podnietila nadväzovanie nových spoluprác aj zasadenie prác o slovenskej kinematografii do relevantného a rešpektovaného medzinárodného kontextu.

Viac o konferencii v prílohe RS „Výstupy a prínosy projektu za rok 2015“ (s. 12-14).

Link na program a ďalšie materiály ku konferencii:
<http://www.udfv.sav.sk/?site=apvv-0797-12-siece2015>

- Spolupráca na organizovaní podujatia **Týždeň slovenského filmu** formou koordinácie odborných diskusií a formou pozvaných prednášok hodnotiacich ročnú produkciu dokumentárneho, hraného a animovaného filmu. Prednášky predniesli Jana Dudková, Mária Ferenčuhová a Eva Šošková, k osloveniu došlo na základe úspešného zviditeľnenia projektu v minulých rokoch. Tým sa opätovne skĺbili ciele projektu so spoločenskou objednávkou. Prepracované príspevky vo forme štúdií vyšli aj v časopise Kino-Ikon 2/2015.

Link na program podujatia: <http://www.tyzdenfilmu.sk/program>

- Zostavenie tematického čísla časopisu **Slovenské divadlo 3/2015** prevažne zo štúdií riešiteľov projektu (Ž. Bosáková, E. Filová, M. Palúch, E. Šošková). Osobitne treba vyzdvihnúť dôraz na marginalizované druhy filmu, akými sú videofilm a galerijný film (štúdia E. Filovej poskytla prvolezecký prehľad tohto druhu filmu), či animovaný film (štúdia E. Šoškovej). Ž. Bosáková v štúdiu *Súčasná verejná podpora slovenskej kinematografie a európsky kontext* zas analyzovala systémové zabezpečenie kinematografie a porovnala situáciu vzniku a fungovania slovenského Audiovizálneho fondu so situáciou podpory iných národných kinematografií v regióne, aj celkovo v Európe.

Link na kompletnú online verziu čísla:

http://www.sav.sk/index.php?lang=sk&doc=journal-list&part=list_articles&journal_issue_no=11113765.

- Medzi štúdiami, ktoré vyšli mimo tematických čísiel či kolektívnych monografií vyzdvihujeme štúdiu Róberta Karula **Paradigmou súčasného umenia je neautenticita**, uverejnenú v karentovanom časopise Filozofia. Ide o predstavenie originálneho pojmu autenticity a neautenticity v súčasnom umení u Nathalie Heinich, ktorá má veľký potenciál upraviť existujúce chápanie týchto pojmov v kontexte slovenskej kinematografie. Ďalej vyzdvihujeme štúdiu Kataríny Mišíkovej analyzujúcu obrazy minulosti v súčasnom slovenskom filme (**A Country with a Tiny History and Thick Lines? Memories of the Socialist Past in Slovak Post-Socialist Cinema**), a štúdiu Evy Križkovej, analyzujúcu nové modely distribúcie filmov na príklade projektu *Slovensko 2.0*.

Bibliografické údaje k štúdiám pozri v prílohe „Výstupy a prínosy projektu za rok 2015“ (s. 2-4).

- Popularizačná činnosť sa v roku 2015 sústredila na viaceré kanály. Okrem už vyzdvihnutej spolupráce, ku ktorej nás vyzvala Slovenská filmová a televízna akadémia v rámci prehliadky **Týždeň slovenského filmu**, čiastkové výsledky výskumu prezentoval aj M. Palúch v rámci **Týždňa vedy a techniky**. Ďalej šlo o poskytovanie rozhovorov s dôrazom na predbežné výsledky projektu: rozhovor Denníku N poskytla hlavná riešiteľka projektu Jana Dudková, a mesačníku Film.sk riešiteľka

projektu a šéfkou Katedry audiovizuálnych štúdií FTF VŠMU, Katarína Mišíková, ktorá prezentovala okrem iného konferenciu SIECE 2015 a knižnú publikáciu *Nový slovenský film*. Okrem toho obe menované riešiteľky prezentovali vedeckú konferenciu SIECE 2015 aj v rámci relácie RTVS Kinorama.

Príloha č. 1 – Zoznam výstupov a prínosov projektu

Vedecké štúdie a citácie v karentovaných časopisoch:

- ADCA01 KARUL, Róbert (ÚDFV SAV). *Paradigmou súčasného umenia je neautenticita*. In *Filozofia*, roč. 70, 2015, č. 9, s. 736-747. ISSN 0046-385X.
Rozsah: 1,05 AH (21 NS).

Citácia:

VYDROVÁ, Jaroslava. *Fenomenológia a kubizmus – možnosti zblíženia*. In *Filozofia*, roč. 70, 2015, č. 10, s. 837. ISSN 0046-385X.

Vedecké monografie:

- AAB01 PALÚCH, Martin. *Autorský dokumentárny film na Slovensku po roku 1989*. Bratislava : Vlna – ÚDFV SAV 2015. ISBN 978-80-89550-24-1.
Rozsah: 18 AH (360 NS).
- AAB01 MIŠÍKOVÁ, Katarína - FERENČUHOVÁ, Mária (Eds.) (FTF VŠMU). *Nový slovenský film. Produkčné, estetické, distribučné a kritické východiská*. Bratislava : Vysoká škola múzických umení 2015. ISBN 978-80-89439-89-8.
Rozsah: 9,82 AH (196,6 NS).

Štúdie riešiteľov v rámci monografie:

- MIŠÍKOVÁ, Katarína (FTF VŠMU). *Hľadanie žánru v súčasnom slovenskom hranom filme*. In *Nový slovenský film. Produkčné, estetické, distribučné a kritické východiská* (eds. K. Mišíková - M. Ferenčuhová). Bratislava : Vysoká škola múzických umení 2015, s. 9-36. Rozsah v AH: 1,86.
- FERENČUHOVÁ, Mária (FTF VŠMU). *Obrazy "iných" a "druhých" v súčasnom slovenskom dokumentárnom filme*. In *Nový slovenský film. Produkčné, estetické, distribučné a kritické východiská* (eds. K. Mišíková - M. Ferenčuhová). Bratislava : Vysoká škola múzických umení 2015, s. 37-61. Rozsah v AH: 1,63.

- ŠOŠKOVÁ, Eva (FTF VŠMU). *Na poli animovaného filmu*. In Nový slovenský film. Produkčné, estetické, distribučné a kritické východiská (eds. K. Mišíková - M. Ferenčuhová). Bratislava : Vysoká škola múzických umení 2015, s. 62-82. Rozsah v AH: 1,38.
- BOSÁKOVÁ, Žofia (FTF VŠMU). *Študentský film na Slovensku*. In Nový slovenský film. Produkčné, estetické, distribučné a kritické východiská (eds. K. Mišíková - M. Ferenčuhová). Bratislava : Vysoká škola múzických umení 2015, s. 83-99. Rozsah v AH: 1,03.
- KRIŽKOVÁ, Eva (ÚDF SAV). *Zlomy a transformácie v slovenskej kinodistribúcii*. In Nový slovenský film. Produkčné, estetické, distribučné a kritické východiská (eds. K. Mišíková - M. Ferenčuhová). Bratislava : Vysoká škola múzických umení 2015, s. 100-121. Rozsah v AH: 1,32.
- MACEK, Václav (FTF VŠMU). *Nekriticky o kritike a poznámky k teórii*. In Nový slovenský film. Produkčné, estetické, distribučné a kritické východiská (eds. K. Mišíková - M. Ferenčuhová). Bratislava : Vysoká škola múzických umení 2015, s. 122-145. Rozsah v AH: 1,59.

Vedecké štúdie v recenzovaných zborníkoch:

- AEDA01 URBAN, Marek (ÚDFV SAV). *Reprezentácia smrti v kritickej reflexii filmu 38*. In Kumšt (k) smrti z kulturologických priezorov : zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie. - Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 2015, s. 229-233. ISBN 978-80-558-0849-9. Rozsah: 0,6 AH (12 NS).

Vedecké štúdie v recenzovaných zahraničných časopisoch:

- ADEB01 MIŠÍKOVÁ, Katarína (FTF VŠMU). *A Country with a Tiny History and Thick Lines? Memories of the Socialist Past in Slovak Post-Socialist Cinema*. In Czech and Slovak Journal in Humanities, roč. 5, 2015, č. 1, s. 67-78. ISSN 1805-3742. Rozsah: 1,25 AH (25 NS).

Vedecké štúdie v recenzovaných domácich časopisoch:

- ADFB01 BOSÁKOVÁ, Žofia (FTF VŠMU). *Súčasná verejná podpora slovenskej kinematografie a európsky kontext*. In Slovenské divadlo : revue dramatických umení, roč. 63, 2015, č. 3, s. 195-207. ISSN 0037-699X. Rozsah: 1, 2 AH (24,14 NS).
- ADFB02 DUDKOVÁ, Jana (ÚDFV SAV). *Medzi minulosťou a prítomnosťou*. In Kino-Ikon : časopis pre vedu o filme a "pohyblivom obraze", roč. 19, 2015, č. 2, s. 53-69. ISSN 1335-1893. Rozsah: 1,18 AH (23,6 NS).

- ADFB03 FERENČUHOVÁ, Mária (FTF VŠMU). *Slovenská dokumentárna flóra 2014*. In Kino-Ikon : časopis pre vedu o filme a "pohyblivom obraze", roč. 19, 2015, č. 2, s. 21-38. ISSN 1335-1893.
Rozsah: 1,25 AH (25,1 NS).
- ADFB04 FILOVÁ, Eva (FTF VŠMU). *Divadlo a teatralita v kontexte (slovenského) vizuálneho umenia*. In Slovenské divadlo : revue dramatických umení, roč. 63, 2015, č. 3, s. 208-220. ISSN 0037-699X.
Rozsah: 1 AH (19,88 NS).
- ADFB05 KRIŽKOVÁ, Eva (ÚDFV SAV). *Slovensko 2.0 – paralelná distribúcia*. In Slovenské divadlo : revue dramatických umení, roč. 63, 2015, č. 1, s. 27-39. ISSN 0037-699X.
Rozsah: 1,13 AH (22,7 NS).
- ADFB06 PALÚCH, Martin (ÚDFV SAV). [Autorský dokumentárny film a jeho vývojové tendencie v teoretickej reflexii](#). In Slovenské divadlo : revue dramatických umení, roč. 63, 2015, č. 2, s. 129-139. ISSN 0037-699X.
Rozsah: 1 AH (20 NS).
- ADFB07 PALÚCH, Martin (ÚDFV SAV). *Angažovanosť autora v sociálnom dokumentárnom filme*. In Slovenské divadlo : revue dramatických umení, roč. 63, 2015, č. 3, s. 221-230. ISSN 0037-699X.
Rozsah: 0,95 AH (19,04 NS).
- ADFB08 ŠOŠKOVÁ, Eva (FTF VŠMU). *Štylistika porevolučného slovenského animovaného filmu*. In Slovenské divadlo : revue dramatických umení, roč. 63, 2015, č. 3, s. 231-268. ISSN 0037-699X.
Rozsah: 2,1 AH (42,48 NS).
- ADFB09 ŠOŠKOVÁ, Eva (FTF VŠMU). *Estetické tendencie v animovanom filme*. In Kino-Ikon : časopis pre vedu o filme a "pohyblivom obraze", roč. 19, 2015, č. 2, s. 78-85. ISSN 1335-1893.
Rozsah: 0,5 AH (10,35 NS).
- ADFB10 URBAN, Marek (ÚDFV SAV). *Documentary film as historical narrative*. In Ars Aeterna : Literary Studies and Humanities, 2015, vol. 7, no. 2, p. 31-43. ISSN 1337-9291.
- Rozsah: 1 AH (20 NS).

Individuálne prednášky

- Referáty v rámci sprievodných podujatí Týždňa slovenského filmu:

- Mária Ridzoňová Ferenčuhová v rámci podujatia Kritické hodnotenie filmovej tvorby za rok 2014 - dokumentárny film (14. 04. 2014, Kino Lumière, Bratislava)
- Jana Dudková v rámci podujatia Kritické hodnotenie filmovej tvorby za rok 2014 - hraný film (16. 04. 2014, Kino Lumière, Bratislava)
- Eva Šošková v rámci podujatia Kritické hodnotenie filmovej tvorby za rok 2014 – animovaný film (17. 04. 2014, Kino Lumière, Bratislava)

Link na program podujatí: <http://www.tyzdenfilmu.sk/program>

- Prednášky v rámci podujatia Týždeň vedy a techniky:

- Martin Palúch: „Autorský dokumentárny film na Slovensku po roku 1989“ (10. 11. 2015, Foajé - centrum pre komunitnú kultúru, Bratislava).

Linky na podujatie:

<https://www.facebook.com/events/793800254079475/>

http://www.tyzdenvedy.sk/buxus/generate_page.php?page_id=8971

Odborné články a články v časopisoch popularizačného charakteru (s uvedením projektovej afiliácie)

- BDF01 DUDKOVÁ, Jana (ÚDFV SAV). *Medzi amaterizmom a tradicionalizmom*. In Film.sk : mesačník o filmovom dianí na Slovensku, roč. 16, 2015, č. 1, s. 28-30. ISSN 1335-8286. Vyšlo aj v angličtine: DUDKOVÁ, J. *Between Amateurism and Traditionalism*. In Film.sk : mesačník o filmovom dianí na Slovensku, roč. 16, 2015, Special Edition, p. 4-6. ISSN 1335-8286. Rozsah: 0,27 AH (5,45 NS) v slovenskej verzii.
- BDF02 DUDKOVÁ, Jana (ÚDFV SAV). *Týždeň slovenského filmu*. In Kinečko, roč. 6, 2015, č. 3, s. 8. ISSN 1338-239X. Rozsah: 0,27 AH (5,45 NS).
- BDF03 FILOVÁ, Eva (FTF VŠMU). *Slovenský experimentálny film a nová vizualita, nové médiá*. In Kinečko, roč. 6, 2015, č. 25, s. 13-14. ISSN 1338-239X. Rozsah: 0,345 AH (6,9 NS).

Rozhovory v médiách o výsledkoch projektu

- KREKOVIČ, Miloš. *Naši filmári sa boja minulosti, ktorá ešte nie je spracovaná*. In Denník N, 2015, roč. 1, č. 49, s. 16. ISSN 1339-844X (rozhovor s hlavnou riešiteľkou projektu APVV-0797-12 Janou Dudkovou).
- NÔTOVÁ Simona. *O slovenskom filme sa už dá rozmýšľať*. In Film.sk, roč. 16, 2015, č. 12, s. 18-21. ISSN 1335-8286 (rozhovor s riešiteľkou projektu APVV-0797-12 Katarínou Mišíkovou).
- KINORAMA. 30. časť televíznej relácie RTVS, 29. novembra 2015. Rozhovor s členkami programového tímu konferencie „Screen Industries in East-Central-Europe – Transformačné procesy a nové technológie v audiovizíi“ J. Dudkovou a K. Mišíkovou. Link na archív relácie: <http://kinorama.sk/archiv-relacie/30-diel-2015>

Odborné diskusie a besedy

- „Študentské konfrontácie 2015 - dokumentárny film“, FTF VŠMU, Bratislava, 27. marec 2015 (prehliadka dokumentárnych študentských filmov FTF VŠMU s moderovanou diskusiou a prezentáciou filmových reflexií poslucháčov Katedry audiovizuálnych štúdií FTF VŠMU – organizáciu realizovali riešitelia projektu APVV-0797-12, moderovala riešiteľka projektu Mária Ridzoňová Ferenčuhová; cieľom podujatia bolo povzbudenie diskusie medzi začínajúcimi tvorcami a filmovými kritikmi).
Link na podujatie: <http://kas.vsmu.sk/uvod/clanok/nazov/studentske-konfrontacie-2015-dokumentarny-film/>
- „Študentské konfrontácie 2015 – hraný a animovaný film“, FTF VŠMU, Bratislava, 10. apríl 2015 (prehliadka hraných a animovaných študentských filmov FTF VŠMU s moderovanou diskusiou a prezentáciou filmových reflexií poslucháčov Katedry audiovizuálnych štúdií FTF VŠMU – organizáciu realizovali riešitelia projektu APVV-0797-12, moderovali Zuzana Mojžišová a riešiteľka projektu Katarína Mišíková; cieľom podujatia bolo povzbudenie diskusie medzi začínajúcimi tvorcami a filmovými kritikmi). Link na podujatie: <http://kas.vsmu.sk/uvod/clanok/nazov/studentske-konfrontacie-2015-hrany-a-animovany-film/>